

kat nem lehetett eltemetni; a betegek és a rokkantak nem kaphattak kezelést, csak ha véletlenül orvos is lakott az épületben; és mindenkinek a meglévő élelemre kellett támaszkodnia, mert a bevásárlás lehetetlenné vált.

Ez alatt az idő alatt a Zsidó Tanács teljesen tehetetlen volt, hiszen tagjai osztoztak a közös bajban. Október 16-án a Tanács vezetői kivétel nélkül bujkáltak, vagy a nyilas bandák arra kényszerítették őket, hogy csillagos házukban maradjanak.

Az egyetlen, akinek október 16-án délelőtt sikerült eljutnia a Tanács székházába, Domonkos Miksa volt, a Zsidó Tanács egyik vezető tisztségviselője, a műszaki osztály vezetője. Amikor egy fegyveres nyilas egységgel került szembe, mely állítólag át akarta kutatni a Tanács irodahelyiségeit – valójában fosztogatni szerettek volna –, Domonkos felhívta Ferenczy László alezredest. Hiába: a kétkulacos csendőrtiszt ismét köpönyeget váltott. Miután megpróbált alibit biztosítani magának azzal, hogy a Lakatos-érában látszólag együttműködött a németellenes erővel, köztük néhány zsidó vezetővel, Ferenczy most ráállt a nyilasok vonalára, akik közé titokban mindvégig tartozott. Korábbi ígéreteinek teljesítése helyett Ferenczy közölte Domonkossal, hogy „a zsidók végre megkapják, amit megérdemelnek”. Domonkos mindamellet megkockáztatott egy trükköt, és azt mondta az irodájában lévő nyilas huligánoknak, hogy Ferenczy megígérte, ha nem távoznak azonnal, átjön és maga állítja helyre a rendet. A csel bevált, és a székház – legalábbis átmenetileg – felszabaldult.

A következő napokban több magyar és német „házkutató” csoport jelent meg a Tanács székházában, mind nagyon szerette volna megkaparintani a páncélszekrény kulcsait. Mikor Domonkos másodszor is felhívta Ferenczyt, az ugyanolyan hajlíthatatlan volt, de azt mondta, nagyon szeretne kapcsolatba lépni a Tanács három vezetőjével – Stern Samuval, Pető Ernővel és Wilhelm Károllyal –, akik tudtak a Lakatos-érában folytatott titkos tárgyalásairól.

Reiner Imrének, az ortodox iroda korábbi jogtanácsosának segítségével, akinek október 16-án délelőtt 11 óra körül sikerült eljutnia a Tanács székházába, és Gellérti Miklós titkárnak a segítségével, aki szintén megérkezett, Domonkos megpróbált intézkedni a Tanácsra zúduló sok válságos ügy közepette. Kétségbeesett zsidók telefonáltak – olyanok, akikre vadásztak, akik megsebesültek, a haldokló áldozatok vagy barátaik és rokonaik szerte Budapestről. Sok ilyen kétségbeesett hívás érkezett a mentőktől, a rendőrségtől, a város elsősegélynyújtó helyeiről, ahol tisztes magyarok tartottak ügyeletet, akiket felhíborítottak a zsidóellenes túlkapások. E nehéz napokban sokat segített Domonkosnak beosz-